

Hørings svar - felles ungdomsskole i Kåfjord kommune – Fra Team barn og unge, Kåfjord kommune

Team barn og unge er en kommunal gruppe som i all hovedsak arbeider på systemnivå i et bredt spekter av saker som angår barn og unge; herunder planer, undersøkelser, tiltak, prosjekter, utvikling m.m.

Teamet har følgende medlemmer:

- Mattis Bårnes, prosjektleder barn og unge
- Sandra Holm, barnevernleder
- Frank Haugseth, prosjektkoordinator UKM og Kåfjord kommune
- Leena Olsen, ungdomskontakt
- Kristin Aagaard, kommunepsykolog
- Britt Pedersen, kulturkonsulent (deltok ikke i utforming av dette høringssvaret)

Samordning av hjelpetjenester og tiltak

Barnevern-/oppvekstreformen trådte i kraft 01.01.2022. Reformen skal bidra til å styrke kommunenes arbeid med forebygging og tidlig innsats, blant annet i form av mer og bedre tverrfaglig samarbeid. Stortinget har vedtatt endringer som tydeliggjør tjenesters plikt til å samarbeid med hverandre i 14 velferdstjenestelover, blant annet opplæringsloven, barnevernloven og barnehageloven. Lovendringene trådte i kraft 01.08.2022.

Ny barnevernlov § 15-1. *Kommunens ansvar for å forebygge omsorgssvikt har følgende ordlyd:*

Kommunen skal fremme gode oppvekstvilkår gjennom tiltak for å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsproblemer. Kommunen skal sørge for å samordne sitt tjenestetilbud til barn og familier.

Kommunestyret selv skal vedta en plan for kommunens forebyggende arbeid etter første ledd. Planen skal beskrive hva som er målene for arbeidet, hvordan arbeidet skal organiseres og fordeles mellom etatene i kommunen, og hvordan etatene skal samarbeide.

Team barn og unge vurderer at en felles ungdomsskole vil kunne bidra i forhold til kravene til forebygging og samarbeid. En felles ungdomsskole kan forenkle og forbedre de ulike hjelpetjenestenes tilgang til og tilgjengelighet for ungdommene. Man kan for eksempel se for seg mer trefftid med helsesykepleier og økt tilstedeværelse fra ungdomslos, kommunepsykolog og miljøarbeider/-terapeut. En felles ungdomsskole kan også føre til økt kontakt og samarbeid med eksterne aktører, for eksempel videregående skoler og mobbeombudet.

En felles ungdomsskole vil kunne bidra til et mer helhetlig arbeid for ungdommen i kommunen, for eksempel ved innføring av tiltaksprogrammer. Når det dukker opp nye trender i ungdomsmiljøet vil det kunne være enklere både å fange disse opp og iverksette tiltak dersom det er nødvendig.

For å sikre god implementering av kravene i opplæringsloven om livsmestring og kontinuerlig inkluderingsarbeid i skolehverdagen ser teamet for seg at dette er mer utfordrende i små klasser, med geografisk avstand mellom ungdomsskolene.

Fokus på medvirkning og forslag om spørreundersøkelse

Team barn og unge ønsker igjen å påpeke (også påpekt i mandat: langsiktig, strategisk og målrettet satsning på barn og unge i Kåfjord) viktigheten av en sterk medvirkningsprosess som står seg i ettertid, da spesielt med fokus på barn og unge. Barnekonvensjonen er tydelig på at barn og unges stemme skal bli hørt i alle prosesser som angår de. Artikkel 12 har følgende ordlyd:

“Partene skal garantere et barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, retten til fritt å gi uttrykk for disse synspunkter i alle forhold som vedrører barnet, og tillegge barnets synspunkter behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet.”

Barn og unges mening skal altså ikke bare innhentes, men også vektlegges, noe som innebærer at synspunktene skal påvirke beslutninger når det er grunn til det. Retten til medbestemmelse gjelder også der den ikke er eksplisitt nedfelt i lov, fordi barnekonvensjonens egen bestemmelse utgjør en selvstendig, lovpålagt plikt. FNs barnekomité har pekt på at barn må få mulighet til å delta i planlegging og beslutninger som gjelder skole, lokale tjenester, herunder arealplanlegging, miljø- og helse spørsmål. Teamet ser ikke noen grunn til å tvile på kommunens intensjoner her, men ønsker likevel å påpeke viktigheten av å gi barn og unge reel påvirkningskraft i saken.

Teamet foreslår videre en spørreundersøkelse for barn og unge, da for eksempel med elever på mellomtrinnet, ungdomsskolen og videregående som målgruppe. Det foreslås at undersøkelsen holdes kort og konkret og at respondentene i grunnskolen gis mulighet til å svare i skoletiden. Undersøkelsen må være frivillig. Det må arbeides godt med hvordan spørsmål blir stilt for å gi et best mulig bilde av respondentenes mening. Undersøkelsen kan være del av en større innbyggerundersøkelse der flere målgrupper kan respondere, men man må kunne differensiere ut ifra målgruppe. En workshop for målgruppen bør også vurderes.

Behov for å innhente faglige innspill

Team barn og unge ser på det som viktig at det innhentes faglige innspill fra de som er ungdomsskolelærere i kommunen i dag. De besitter fagkunnskap i kraft av å være nettopp lærere på ungdomstrinnet i tillegg til at de kjenner lokale forhold. Teamet anser det som viktig med gode faglige innspill med lite fokus på lokasjon. I tillegg til lærere vil det kunne være nyttig med faglige innspill fra skolehelsetjenesten, PPT og eventuelt andre.

Behov for ekstern utredning

Teamet har helt siden starten av prosessen påpekt viktighet av ekstern vurdering, spesielt i forhold til mer betente temaer som for eksempel lokasjon. En god prosess i forkant av avgjørelse vil kunne dempe et eventuelt konfliktnivå, da spesielt om innbyggere opplever at en uhildet part har gjort objektiv vurdering av nøkkeltematikk.

Reisevei/plassering og fritidstilbud

Team barn og unge ønsker å anerkjenne at reisevei vil være et svært viktig moment for diskusjon og løsningsorientert prosess. Man registrerer at reisevei er en aktuell problemstilling i svært mange lignende saker i andre deler av landet, og at tematikken dermed ikke er unik for Kåfjord. Når man snakker om reisevei er det ikke til å unngå å koble dette til lokasjon for en eventuell felles

ungdomsskole. Teamet ønsker ikke å peke på en spesifikk lokasjon som “beste alternativ”, men ser det som fornuftig å ikke plassere en felles ungdomsskole i ytterkantene av kommunen – dette for å unngå unødvendig lang reisevei for de som bor i motsatt ytterkant. Når man vurderer plassering av skolen mener teamet at plassering i nærheten av relevante fritidstilbud bør vektlegges sterkt. Ungdom bør ha mulighet til å delta på fritidsaktiviteter rett etter skoletid, uten behov for personlig transport. Samlokasjon vil kunne styrke fellesskap i ungdomsmiljøet, utligne sosiale forskjeller og gi mer hyppig og jevn bruk av arenaer for ungdom. En slik samlokasjon vil blant annet kunne gi følgende fordeler:

- Foreldre som av tids- eller økonomiske årsaker ikke kan kjøre ungdom til fritidstilbudet kan avlastes av kollektivtransport/samkjøring.
- Ungdom vil ha en inkluderende og tilgjengelig arena, med trygge voksne, hvor de kan møtes etter skoletid.
- Muligheter for å tilrettelegge for nye ungdomsinteresser og styrke eksisterende ungdomsmiljøer.
- Tilskudd som søkes om tilfaller flere ungdommer, - eksempelvis søke om midler til “middag etter skoletid”.

Videre foreslår vi å vurdere bruk av minibuss/annet transportmiddel til elever som bor over en viss grense unna en eventuell felles ungdomsskole. På denne måten kan man korte ned reisetid vesentlig, ved at elever som bor lengst unna får tilbud om en dedikert transport som går direkte til skolen uten alle stoppene. På denne måten vil belastningen bli redusert vesentlig. Om forslaget gir mening i forhold til antall elever/økonomiske hensyn tar vi ikke stilling til i vårt innspill.

Andre relevante punkter

- Større sjanse for at elevene vil kunne gå i definerte klasser, ikke sammenslått som vi i stor grad ser i dag.
- Større nettverk for elevene, kan også ha betydning når de skal over i videregående skole.
- Angående spørsmål om mellomtrinnet bør inkluderes er teamets mening at mellomtrinnet holdes utenfor prosessen. Dette for å beholde forsvarlige elevtall på barneskolene og fordi ønsket fra barn og unge er felles ungdomsskole.